

XV KRAJOWY ZJAZD DELEGATÓW POLSKIEGO ZWIĄZKU DZIAŁKOWCÓW

Warszawa, 3-4 grudnia 2024 r.

Stanowisko

**XV Krajowego Zjazdu Delegatów
Polskiego Związku Działkowców
z dnia 4 grudnia 2024 r.**

***w sprawie promowania osiągnięć PZD i kultywowania jego dorobku dla dobra
przyszłych pokoleń i ogrodnictwa działkowego w Polsce, w tym dalszego
zachowania jedności ruchu ogrodnictwa działkowego***

Historia ruchu ogrodnictwa działkowego w Polsce jest bardzo długa. Jej korzenie sięgają roku 1824, kiedy to w miejscu dzisiejszego ROD im. Powstańców Wielkopolskich w Koźminie Wlkp. powstał pierwszy ogród. Najstarszym funkcjonującym od początku jako ogród działkowy jest z kolei ROD „Kąpiele Słoneczne” w Grudziądzu, założony w 1897 r. Ogrody były równocześnie zakładane także na Śląsku, w Poznaniu, w Warszawie i innych częściach Polski, stając się istotnym elementem w krajobrazie i funkcjonowaniu miast. W XX wieku, w okresie intensywnej urbanizacji kraju, również ruch ogrodnictwa działkowego rozwijał się i zyskiwał na znaczeniu. Podstawową funkcją ogrodów było wówczas dostarczanie mieszkańcom miast żywności, w szczególności owoców i warzyw. W zniszczonej wojną Polsce było to nieocenione wsparcie gospodarstw domowych, naturalnym był więc wzrost ilości ogrodów działkowych i zainteresowania działkami. Na rozwój ruchu ogrodnictwa działkowego miało niewątpliwie wpływ także rozwijające się prawodawstwo.

Spadkobiercą i kontynuatorem dorobku ruchu ogrodnictwa działkowego jest Polski Związek Działkowców, który powstał w 1981 r. inicjując intensywny rozwój ogrodnictwa działkowego. Historia Związku była trudna, pełna walki o istnienie ogrodów, ale zwycięska. Sukcesy można zawdzięczać temu, że ludzie Związku byli i są zjednoczeni wokół idei ogrodnictwa działkowego. Przykładów jedności w działaniu jest wiele, a najdobitniejszym jest walka o ustawę o rodzinnych ogrodach działkowych. Pod projektem obywatelskim ustawy o ROD działkowcy zebrali blisko milion podpisów. Szeroko zakrojone działania Związku i ogromne społeczne poparcie uchroniło wszystkie ogrody od utraty podstaw prawnych ich funkcjonowania.

To przed jakimi wyzwaniem staje Związek pokazuje także miniona kadencja. Na początku 2020 roku wybuchła pandemia koronawirusa, która na długi czas utrudniła działalność Związku. Rząd wprowadził surowe reżimy sanitarne, zakazując swobodnego przemieszczania się, w rezultacie czego ludzie zostali zmuszeni do pozostania w domach. Kiedy parki były niedostępne, a lasy zamknięte, ogrody działkowe stały się niemal jedynym bezpiecznym miejscem, gdzie można było spędzić

czas poza domem. Dzięki dobrej organizacji struktur PZD udało się utrzymać bieżącą działalność i przetrwać ten czas bez straty dla ROD i działkowców.

Z sukcesem udało się zakończyć także projekt grantowy ARiMR pn. „Rozwój zielonej infrastruktury poprzez wsparcie ogrodów działkowych”, największy jak dotąd projekt, który umożliwił pozyskanie wsparcia finansowego dla 526 ROD na łączną kwotę ponad 45 milionów złotych. Bez przyjętych w Związku systemów prawnych i operacyjnych, ciągłego monitorowania i oceny stopnia realizacji, a także ogromu zaangażowania, nie byłoby możliwe zrealizowanie programu w tak krótkim czasie i tak niesprzyjających warunkach. Sukces ten jest fundamentem do zdobywania kolejnych środków unijnych, które tak szeroko teraz trafiają do Polski.

Kolejnym wyzwaniem przed jakim stanął Związek była nowelizacja ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w wyniku której zagrożona została możliwość ujawniania ROD w MPZP, a tym samym ich ochrona przed likwidacją. Chodź tej walki nie można nadal uznać za zakończoną, determinacja i wytrwałość PZD i społeczności działkowców zaczyna przynosić efekty. Władze MRiT podjęły konsultacje ze stroną społeczną i zadeklarowały wsparcie dla nowelizacji rozporządzenia, zaproponowanego przez PZD. We wrześniu resort wszczął oficjalną procedurę ws. nowelizacji.

Polski Związek Działkowców w ponad 4 500 ogrodów i na ponad 900 000 działkach zrzesza i jednoczy ogromną społeczność. Jak bogata jest jego historia i dorobek świadczą przytoczone wydarzenia, które jako jedne z wielu przyczyniły się do rozwoju i integracji środowiska działkowców oraz umocnienia tradycji ogrodnictwa działkowego w Polsce. Przez lata wypracowano wiele rozwiązań, które pozwoliły zachować Związek i ogrody działkowe w obecnym kształcie. Zmiany jakie zachodzą w otoczeniu prawnym, społecznym i środowiskowym ROD wskazują na to, że niewątpliwie również w najbliższych latach przed Związkiem staną nowe wyzwania, którym jako zjednoczona społeczność będzie musiał stawić czoła.

Dlatego też XV Krajowy Zjazd Delegatów PZD uznaje za konieczne, aby dotychczasowy dorobek Polskiego Związku Działkowców i całego ruchu ogrodnictwa działkowego podkreślać i wykorzystywać w bieżącej działalności. To wieloletnie doświadczenie i osiągnięcia, zdobyte poprzez determinację i wspólną pracę wielu pokoleń działkowców, stanowią fundament, na którym można i należy budować przyszłość. Bogata dokumentacja, która obejmuje rozwój ruchu ogrodnictwa działkowego, a zwłaszcza okres intensywnego rozkwitu od powstania PZD, jest nie tylko świadectwem historycznym, ale także skarbnicą wiedzy praktycznej i strategicznej, z której można czerpać inspiracje do dalszych działań.

Zjazd jest zdania, że konieczne jest więc zainicjowanie zinstytucjonalizowanych prac badawczych nad dorobkiem PZD, które pozwolą na dogłębne zrozumienie i analizę sukcesów oraz wyzwań napotykanych przez Związek. Wyniki tych badań powinny znaleźć odzwierciedlenie w formie stosownych wydawnictw, które przybliżą osiągnięcia i doświadczenia ruchu szerokiemu gronu odbiorców – działkowcom,

społecznościom lokalnym oraz władzom samorządowym. Rozpowszechnianie tych informacji przyczyni się do większej świadomości społecznej na temat wartości, jaką ROD wnosi do życia mieszkańców miast i wsi. W ten sposób doświadczenie i dziedzictwo ruchu działkowego nie tylko zostaną zachowane, ale także wykorzystane do budowania stabilnej przyszłości, opartej na wspólnych wartościach i misji.

XV Krajowy Zjazd Delegatów PZD jednocześnie wyraża uznanie dla wieloletniego wysiłku i zaangażowania członków wszystkich struktur Związku, składając im serdeczne podziękowania oraz wyrażając głęboki szacunek za trud i wkład w rozwój PZD oraz ruch ogrodnictwa działkowego w Polsce.

**XV KRAJOWY ZJAZD DELEGATÓW
POLSKIEGO ZWIĄZKU DZIAŁKOWCÓW**